

Restitutio

**RESTITUTIO (2): DOCTORANZII PROFESORULUI CONSTANTIN
CUBLEȘAN. DOSAR DE STUDIU¹**

**RESTITUTIO (2): PROFESSOR CONSTANTIN CUBLEȘAN'S
DOCTORAL STUDENTS. STUDY FILE**

Lucian Vasile BĂGIU

Universitatea 1 Decembrie 1918 din Alba Iulia, România
1 Decembrie 1918 University of Alba Iulia, Romania

Email: lucian_bagiu@yahoo.com

Abstract

The study file presents the activity of the doctoral supervisor, Prof. Constantin Cubleșan, within the Doctoral School of Philology of IOSUD-Alba Iulia. The twenty-three doctoral theses defended under his coordination during the period 17.04.2008-24.03.2017 are listed in chronological order, and the nine volumes authored by former doctoral students resulting later from the publication of some of these theses are also identified. For each doctoral student, the occupation and current place of work are indicated, as well as the email address. The twenty-four academics who have acted as referees within the thesis defense committees are also listed, with their professional affiliation and number of participations. The statistical distribution of former doctoral students by occupation and geographical location is conclusively and succinctly presented, and the number of citations in Google Academic of three of the published volumes of theses is recorded. Last but not least, three of the doctoral supervisor's reviews are reproduced, later published as critical references or prefaces in the aforementioned volumes. In the second part, fifteen other doctoral theses are presented, with the same structural approach, for which Professor Constantin Cubleșan acted as a referent between 26.06.2009 and 24.10.2014, theses coordinated by his colleagues from the Doctoral School. One such report is also reproduced.

Keywords: Alba Iulia; Philology; PhD public defense reports; PhD supervision; PhD thesis.

Rezumat

Dosarul de studiu prezintă sintetic activitatea conducătorului de doctorat prof. univ. dr. Constantin Cubleșan în cadrul Școlii Doctorale de Filologie a IOSUD-Alba Iulia. Sunt enumerate în ordine cronologică cele douăzeci și trei de teze de doctorat susținute sub coordonarea domniei sale în perioada 17.04.2008-24.03.2017, fiind identificate și cele nouă volume de autor ale foștilor doctoranzi rezultate ulterior prin publicarea unora dintre aceste teze. În cazul fiecărui doctorand este indicată ocupația și locul de muncă actual, precum și adresa de email. De asemenea sunt enumerați cei douăzeci și patru de universitari care au activat ca referenți în cadrul comisiilor de susținere a tezelor, cu afilierea profesională și numărul de participări. Concluziv și succint se prezintă statistic distribuția foștilor doctoranzi ca ocupație și localizare geografică și se consemnează numărul de citări în Google Academic a trei dintre volumele publicate ale tezelor. Nu în ultimul rând sunt reproduse trei din referatele

¹ Article History: Received: 21.10.2025. Accepted: 27.10.2025. Published: 15.05.2026. No funding was received either for the research presented in the article or for the creation of the article.

conducătorului de doctorat, publicate ulterior ca referință critică sau prefață în volumele amintite. În cea de a doua parte sunt prezentate, cu aceeași abordare structurală, alte cincisprezece teze de doctorat la susținerea cărora profesorul Constantin Cubleşan a activat ca referent în perioada 26.06.2009-24.10.2014, teze coordonate de colegii domniei sale de Școala Doctorală. Este reprodus de asemenea un astfel de referat.

Cuvinte-cheie: Alba Iulia; conducere doctorală; filologie; referate susținere doctorat; teze de doctorat.

Școala Doctorală de Filologie din cadrul IOSUD-UAB a fost înființată prin OM 3868/17.05.2004. Aceasta a fost posibil întrucât trei universitari titulari ai Catedrei de Limba și literatura română a Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia au fost numiți conducători de doctorat la acel moment: prof. univ. dr. Mircea Braga (OM 3867/17.05.2004), prof. univ. dr. Constantin Cubleşan (OM 3867/17.05.2004), prof. univ. dr. Mircea Popa (OM 3855/17.05.2004), iar un an mai târziu prof. univ. dr. Ion Buzăși (OM 4807/17.08.2005)².

Între 17.04.2008 și 24.03.2017 au susținut teza de doctorat, sub coordonarea profesorului Constantin Cubleşan, următorii douăzeci și trei de doctoranzi³:

- 17.04.2008, Dumitru Bobină (Cerna), *Panait Cerna. Studiu monografic* [Panait Cerna. Monographic Study] (confirmat prin OM 4887/25.07.2008⁴); publicată Dumitru Cerna, *Panait Cerna. Scepticul luminos* [Panait Cerna. The Bright Sceptic], Casa Cărții de Știință, 2009, 500 p., ISBN 978-973-133-561-2.
Funcționar la Primăria Cluj-Napoca; scriitor, membru titular al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Cluj
http://www.uniuneascriitorilor-filialacluj.ro/detalii_membrii_420_CERNA-Dumitru.html
https://scholar.google.com/scholar?cites=11314348154145141164&as_sdt=2005&sciodt=0,5&hl=ro
meglenia@yahoo.com
- 03.10.2008, Adina Laura Băcean, *Anișoara Odeanu. Studiu Monografic* [Anișoara Odeanu. Monographic Study] (confirmat prin OM 3030/13.01.2009⁵); publicată: Adina Laura Băcean, *Anișoara Odeanu – o viață trăită în legea artei* [Anișoara Odeanu – A Life Lived by The Law of Art], Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2009, ISBN 978-606-92097-6-9 (e-book).
<https://lectura.bibliotecadigitala.ro/?cat=117>
Profesor titular de Limba și literatura română, Școala Gimnazială Șandra, jud. Timiș
alaura2181@yahoo.com
- 2009, Daniela Chesaru, *Teodor Mazilu. Studiu monografic* [Teodor Mazilu. Monographic Study] (confirmat prin OM 6026/27.11.2009⁶);
Profesoară – Limba și literatura română, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși”, Târgu-Mureș.
- 21.10.2009, Dinu Bălan, *Petru Popescu – Studiu monografic* [Petru Popescu – Monographic Study]; publicată: *Dinu Bălan, Petru Popescu prins în istorie* [Petru Popescu Entrapped in History], Editura Muzeul Literaturii Române, 2013, 364 p., ISBN 978-973-167-211-3.
Profesor – Limba și literatura română, Liceul Teoretic „Octavian Goga”, Huedin, Jud. Cluj.
https://scholar.google.com/scholar?oi=bibs&hl=ro&cites=11510376999786893359&as_sdt=5

² Vezi https://www.uab.ro/media/documente/RAPORT_DE_AUTOEVALUARE_ANUL_2016_.pdf

³ Vezi <http://doctorate.uab.ro/index.php?pagina=pg&id=109&l=ro>

⁴ Vezi http://doctorate.uab.ro/upload/48_1004_4887_25.pdf

⁵ Vezi http://doctorate.uab.ro/upload/48_1002_3030_31.pdf

⁶ Vezi http://doctorate.uab.ro/upload/48_1000_6026_27.pdf

- dinubalan@yahoo.com
- 13.11.2009, Arnold Maier, *Romanul autobiografic în literatura română (G. Ibrăileanu și M. Eliade)* [The Autobiographical Novel in Romanian Literature (G. Ibrăileanu and M. Eliade)]; publicată: Arnold Maier, *Romanul și autobiografia* [The Novel and the Autobiography], Satu Mare, Editura Someșul, 2010, 202 p., ISBN 978-973-8939-26-4.
Profesor – Limba și literatura română, Colegiul National „Kolcsey Ferenc”, Satu Mare
<http://www.kolcsey.ro/page-ro/colectivulsc.php>
maier_arnold@yahoo.com
 - 17.02.2010, Ligia-Valeria Dimitriu, *Olga Caba - studiu monografic* [Olga Caba - Monographic Study]; publicată: Ligia Dimitriu, *Olga Caba – pagini inedite de corespondență (resursă electronică)* [Olga Caba – Unpublished Pages of Correspondence (electronic resource)], Alba Iulia, Universul școlii, 2011, CD-ROM, ISBN 978-606-8131-43-6; Ligia Dimitriu, *Olga Caba. Monografie* [Olga Caba. Monograph], Cluj-Napoca, Limes, 2012, 299 p., ISBN 978-973-726-718-4.
Profesor – Limba și literatura română, Liceului Teologic Romano-Catolic „Grof Majlath Gusztav Karoly” Alba Iulia
dimitriuligia@yahoo.com
 - 17.02.2010, Carmina Tămăzlăcaru (de Leeuw), *Ștefan Augustin Doinaș - studiu monografic* [Ștefan Augustin Doinaș - Monographic Study];
Profesor de limba suedeză ca limba a doua/suedeză pentru străini, SIFA, Stockholm, Suedia
<https://www.linkedin.com/in/carminadeleeuw/?originalSubdomain=se>
carmina.de.leeuw@gmail.com
 - 02.07.2010, Luminița Radu (Cebotari), *Fermentul expresionist în teatrul blagian* [The Expressionist Ferment in Blaga’s Theatre]; publicată: Luminița Cebotari, *Fermentul expresionist în teatrul blagian* [The Expressionist Ferment in Blaga’s Theatre], Cluj-Napoca, Dacia XXI, 2010, 414 p., ISBN 978-606-8256-69-6; Luminița Cebotari, *Expresionismul românesc în teatrul lui Lucian Blaga* [Romanian Expressionism in Lucian Blaga’s Theatre], Alba Iulia, 2 vol., Alba Iulia, Gens Latina, 2011, ISBN 978-606-8291-16-1. (vol. 1 ISBN 978-606-8291-10-9, vol. 2 ISBN 978-606-8291-11-6).
https://scholar.google.com/scholar?cites=6472684608236557968&as_sdt=2005&scioldt=0.5&hl=ro
Profesor de limba engleză, Școala cu clasele I-VIII Nr. 3 Cugir, Jud. Alba
alcebotari@yahoo.com
 - 26.11.2010, Rodica Potoceanu (Matiș) (1971-2013), *Viața lui Marin Preda* [The Life of Marin Preda]; publicată: Rodica Mătiș Potoceanu, *Viața lui Marin Preda* [The Life of Marin Preda], Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2014, 311 p., ISBN 978-606-17-0482-8.
Profesor – Limba și literatura română, Liceul Teoretic „Octavian Goga”, Huedin, Jud. Cluj
http://www.uniuneascritorilor-filialacluj.ro/detalii_membrii_917_Rodica-POTOCEANU-MATIS.html
 - 10.06.2011, Ionela Gafița (Cozmescu), *Ștefan Baciu. Studiu monografic* [Ștefan Baciu. Monographic Study];
Profesor titular – Limba și literatura română, Colegiul Național „David Prodan” Cugir, Jud. Alba
ionela_cozmescu@yahoo.com
 - 16.09.2011, Ana-Maria Anton (Comșa), *Ion Vlasiu - studiu monografic* [Ion Vlasiu - Monographic Study];
Profesor titular de limba și literatura română, Colegiul National „I. M. Clain” Blaj, Jud. Alba
ana_comsa2003@yahoo.com

- 08.06.2012, Mihaela Rădulescu, *Elena Farago. Coca Farago - studiu monografic* [Elena Farago. Coca Farago - Monographic Study];
Profesor de limba și literatura română, Liceul Teoretic Măciuca, jud. Vâlcea
radulescumihaela95@yahoo.com
- 06.09.2012, Maria-Ramona Blăjan (Rusu), *Constantin Virgil Gheorghiu - studiu monografic* [Constantin Virgil Gheorghiu - Monographic Study];
Profesor titular de limba și literatura română, Colegiul Național „Titu Maiorescu”, Aiud, Jud. Alba
bljnramona@yahoo.com
- 06.09.2012, Alexandru Gruian, *Filip Brunea-Fox - reporterul cu ochi multipli* [Filip Brunea-Fox - The Reporter with Multiple Eyes];
Manager cultural, SC Cutty Sark SRL, Deva
gruiann@gmail.com
- 18.10.2012, Ana-Maria Prodan (Scheau), *Ștefan Bănulescu - studiu monografic* [Ștefan Bănulescu - Monographic Study];
Profesor limba engleză, Colegiul Economic „Dionisie Pop Martian” Alba Iulia
- 18.09.2013, Roxana Forgaci (Peter), *Revista „Tribuna” (1957-1989). Studiu monografic* [“Tribuna” Magazine (1957-1989). Monographic Study];
profesor de limba și literatura română / limba și literatura franceză, Colegiul Tehnic „Edmond Nicolau” Cluj-Napoca
peterroxana@yahoo.fr
- 24.09.2013, Silviu-Constantin Mihăilă, *Zoe Dumitrescu-Bușulenga sau despre „îmblânzirea” literaturii. De la maestrul paideic la omul kairotic* [Zoe Dumitrescu-Bușulenga or on the “Taming” of Literature. From the Paideic Master to the Kairotic Man] (vezi Mihăilă, 2016; Mihăilă, 2017); publicată: Silviu Mihăilă, *Zoe Dumitrescu-Bușulenga sau despre „îmblânzirea” literaturii. Ipostaze ale maestrului paideic* [Zoe Dumitrescu-Bușulenga or on the “Taming” of Literature. Hypostases of the Paideic Master]. Prefață de Lăcrămioara Petrescu, Iași, Editura Ars Longa, 2024, 334 p., ISBN 978-973-148-444-0.
Conferențiar universitar, Academia de Studii Economice, București
<https://scholar.google.com/citations?user=h1Te07MAAAJ&hl=ro&oi=ao>
semihaila@yahoo.com
- 24.09.2013, Adriana-Carina Duban, *Carol Ardeleanu - obsesia ratării și a mediilor decăzute* [Carol Ardeleanu - the Obsession with Failure and Fallen Environments];
Qualified teacher status, Department for Education, London, England.
carina_beba@yahoo.com
- 29.10.2013, Valentin Todescu, *Mite Kremnitz - un spirit german promotor al literaturii românești peste hotare* [Mite Kremnitz - a German Spirit Promoting Literature];
Lector universitar de limba germană, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
<https://scholar.google.com/citations?user=G8hHDIsAAAAJ&hl=ro&oi=ao>
vtodescu@gmail.com
- 19.09.2014, Adriana-Marinela Ilin, *Teatrul „Mihai Eminescu” din Oravița – monografie* [The “Mihai Eminescu” Theatre in Oravița – Monograph]
Profesor titular de limba și literatura română, Șc. gen. cu cls. I-VIII Densuș, Jud. Hunedoara
adrianamarinela@yahoo.com
- 17.03.2016, Anca Vladislav-Mihuț (Hassoun), Titus Popovici - studiu monografic [Titus Popovici - Monographic Study];
Asistent universitar, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca / Profesoară de limba și literatura română, Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr”, Cluj-Napoca
<https://umfcluj.ro/medicina/facultate/departamente/departamentul-11/limbi-moderne/>

https://scholar.google.com/citations?user=mF4vq98AAAAJ&hl=ro&oi=ao_zanka2004@yahoo.com

- 29.09.2016, Cosmina-Maria Neagoe (Mircea), *Ion Horea – studiu monografic* [Ion Horea – Monographic Study]; publicată: Maria Cosmina Mircea, *Ion Horea* [Ion Horea], Alba Iulia, Aeternitas, 2018, ISBN 978-606-613-161-2.
Profesor de limba și literatura română, Colegiul Național Militar „M. Viteazul” Alba Iulia
cosmina_mircea@yahoo.com
- 24.03.2017, Mariana Simona Vîrtan (Pleșa), *Octavian Paler – călătorie în labirintul unei singurătăți asumate. – Monografie – [Octavian Paler – Journey into the Labyrinth of Assumed Loneliness. – Monograph –]* (vezi Vîrtan (Pleșa), 2015);
Profesor titular limba și literatura română-limba și literatura franceză, Școala gimnazială „Nicodim Ganea”, Bistra [structură] Gîrde, Jud. Alba
marianaplesa2016@yahoo.com

În comisiile de susținere a 22 dintre tezele de doctorat profesorul Constantin Cubleşan i-a avut alături pe următorii referenți:

- prof. univ. dr. Iulian Boldea, Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș – în șase comisii
- prof. univ. dr. Gheorghe Manolache, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu – în șase comisii
- prof. univ. dr. Mircea Popa, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia – în șase comisii
- prof. univ. dr. Cornel Ungureanu, Universitatea de Vest din Timișoara – în șase comisii
- conf. univ. dr. Diana Câmpan, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia – în cinci comisii
- prof. univ. dr. Mircea Braga (1938-2023), Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia – în patru comisii
- prof. univ. dr. Ion Buzași, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia – în patru comisii
- prof. univ. dr. Gheorghe Glodeanu, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare – în trei comisii
- prof. univ. dr. Ilie Rad, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca – în trei comisii
- prof. univ. dr. Mircea Tomuș (1934-2022), Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu – în trei comisii
- prof. univ. dr. Ioan Derșidan (1948-2022), Universitatea din Oradea – în două comisii
- prof. univ. dr. Vasile Fanache (1934-2013), Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – în două comisii
- prof. univ. dr. Lăcrămioara Petrescu, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași – în două comisii
- prof. univ. dr. Ana Selejan, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu – în două comisii
- prof. univ. dr. Vasile Spiridon, Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău – în două comisii
- conf. univ. dr. Aurel Pantea, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia – în două comisii
- prof. univ. dr. Ileana Ghemeș, Universitatea „1 Decembrie 1918”
- prof. univ. dr. Ovidiu Moceanu, Universitatea „Transilvania” din Brașov
- prof. univ. dr. Cornel Moraru, Universitatea „Petru Maior” din Târgu-Mureș
- prof. univ. dr. Marian Petcu, Universitatea din București
- prof. univ. dr. Virgil Podoabă, Universitatea „Transilvania” din Brașov
- prof. univ. dr. Virgil Stanciu (1941-2023), Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

prof. univ. dr. Onufrie Vințeler (1930-2022), Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

prof. univ. dr. Vasile Voia, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

Între doctoranzii profesorului Constantin Cubleşan regăsim: 16 profesori din învățământul preuniversitar (de limba și literatura română – 14, de limba engleză – 2), din județul Alba (opt), din județul Cluj (trei) și câte unul din județele Hunedoara, Mureș, Satu Mare, Timiș și Vâlcea; un profesor de limba suedeză din Stockholm; un profesor din Londra; trei universitari (din Alba Iulia, Cluj-Napoca și București); un funcționar de primărie membru al Uniunii Scriitorilor, un manager cultural. Nouă dintre tezele de doctorat au fost ulterior publicate în volum, conform Google Academic cartea semnată de Dinu Bălan consemnând trei citări, cea semnată de Dumitru Cerna – două citări, iar cea semnată de Luminița Cebotari – o citare.

Redăm în continuare unele dintre referatele întocmite de Prof. univ. dr. Constantin Cubleşan la susținerea tezelor de doctorat coordonate de domnia sa (referate publicate ulterior, puse la dispoziție prin bunăvoința foștilor doctoranzi).

Referatul pentru teza de doctorat Dumitru Bobină (Cerna), *Panait Cerna. Studiu monografic* [Panait Cerna. Monographic Study] – 17.04.2008

Istoria literaturii române, în întreaga sa desfășurare, cunoaște un impresionant număr de autori care au trecut în lumea umbrelor mult înainte de a-și fi desăvârșit opera. În cele mai adese cazuri ei au rămas în conștiința contemporanilor, dar și a posterității ca niște mari speranțe neîmplinite. Alții ne-au lăsat moștenire, totuși, pagini memorabile, constituind adesea puncte de referință pentru epoca lor. Se pot cita, în acest sens, suficiente nume, de la Vasile Cârlova până la Nicolae Labiș sau de la Mihail Săulescu la Pavel Dan. Între aceștia, își află locul distinct și poetul Panait Cerna, unul dintre cei mai interesanți scriitori de după Eminescu și în linia poetică a acestuia, pe care critica și istoria literară l-au receptat preponderent în dimensiunea sa lirică, neglijând aproape total contribuția lui în domeniul esteticii, ca autor al unei lucrări, reprezentând teza de doctorat a acestuia la Universitatea din Leipzig, și intitulată „Lirica de idei”, un studiu modern, de noutate la vremea respectivă (1913), rămas cvasi-necunoscut până în 1974 când s-a tipărit varianta în limba română.

Fără să fie câtuși de puțin neglijat în sintezele mari asupra perioadei de după 1900 la noi, sau în dicționarele de specialitate, Panait Cerna, cu toate că i s-au publicat selecții de versuri în mai multe ediții, nu a beneficiat până în prezent de o lucrare de tip monografic, în care viața și opera să-i fie analizate metodic și sistematic, într-o largă cuprindere exegetică. Tocmai de aceea este întrutotul meritorie inițiativa domnului Dumitru Bobină – el însuși poet de aleasă ținută, cu numeroase volume publicate sub semnătura Dumitru Cerna, preluând astfel pseudonimul după localitatea în care s-a născut și care nu este alta decât aceeași în care s-a născut și poetul Panait Stanciov, cel ce va semna și se va impune în literatură cu pseudonimul Panait Cerna, împrumutat, de asemenea, de la numele aceleiași frumoase localități dobrogene – spun, deci, este meritoriu gestul doctorandului de a se consacra unei ample și de profunzime cercetări asupra înaintașului său de acum un secol, pentru a-l readuce în actualitate dintr-o perspectivă mult mai întreagă și mult mai profundă, analiză critică mult mai temeinică decât s-a întreprins până acum. Este un act de dreptate ce i se face acestui scriitor, trecut și el în lumea umbrelor la numai 32 de ani.

Domnul Dumitru Cerna abordează subiectul după o rețetă, să-i zic așa, tradițională, adică parcurgând firul biografic al poetului Panait Cerna, de la naștere și până la expiere, urmărind în același timp și evoluția scrisului acestuia, în etape și perioade pe care le marchează

distinct. Astfel, monografia se structurează pe treisprezece capitole analitice, cărora li se adaugă o substanțială bibliografie critică, cu ambiții de exhaustivitate (în orice caz, cea mai cuprinzătoare până la ora actuală), alături de o trecere în revistă a edițiilor din opera lui Panait Cerna, cu detalierea particularităților fiecăreia dintre acestea, în parte.

Pentru dl. Dumitru Cerna, Panait Cerna este un „poet singular și fără generație”, evoluând particular între junimism și Sămănătorism, cele două curente ce au dominat epoca. „Sămănătorist printr-un soi de constrângere – ține să precizeze autorul monografiei de față – Panait Cerna își căuta drumul în literatură, plătind tribut pentru creditul acordat de susținătorii curentului și conducătorii revistei Sămănătorul, ale cărei pagini i-au fost întotdeauna deschise – bănuiește, cu temei, că ar fi fost atins de pericolul epigonismului [...] căruia a încercat să-i opună rezistență bănuindu-i capcanele”, Panait Cerna este „greu de situat într-un loc potrivit măsurii talentului său incontestabil, ale cărui performanțe sunt însă discutabile”. Iată, avem aici, dintr-o dată, conturată perspectiva de înțelegere și de valorificare a operei poetului, din perspectiva actualității, fără pasiuni exagerate și cu un ochi pe cât posibil obiectiv, dar dispus mereu a releva cititorului actual frumusețile reale și viabilitatea în timp a acestui discurs poetic, în care autorul s-a simțit mereu „ispitit de idealul adâncimii versului”. Astfel, doctorandul, însușindu-și una din propunerile incitante ale istoriei literare mai noi, în privința nuanțării apartenenței literaturii ultimului secol la curentele literare europene cu prelungire în specificități ale zonei geografice românești, definește poezia lui Panait Cerna în sensul că, „Atinsă de lumina inefabilă a romantismului târziu, îmblânzit, trăsăturile poeziei lui Panait Cerna sunt asemănătoare cu ale celui de-al doilea romantism – așa cum a fost elaborată concepția despre romantism de către Virgil Nemoianu – Biedermaier Romanticism și anume: înclinație spre moralitate, valori domestice, intimism, idilism, pasiuni temperate, confort spiritual, socialitate, militantism, conservatorism, ironie și resemnare, adăugându-li-se, pe alocuri, un soi de vizionarism de tip apusean. În afara ironiei – care în creația lui Panait Cerna lipsește cu desăvârșire (la el nu poate fi vorba nici măcar de umor), dar și a resemnării – ea fiind prezentă în poezia lui Cerna în ipostazele ei mai degrabă trufașe decât îngenuncheate – toate celelalte trăsături ale romantismului de tip Biedermaier sunt caracteristice și poeziei lui Cerna, la poetul român ele suferind doar unele modificări de intensitate, eterogenitate sau sofisticare, de galanterie și eleganță”. Iată, așadar, exegetul își construiește demonstrația analitică în perspectiva receptării lui Panait Cerna pe traiectoriile biedermaierului european. Este nota de originalitate pe care Dumitru Cerna o aduce în interpretarea poeziei lui Panait Cerna, cu totul alta, modernă cu adevărat, decât cea practică până acum de către criticii care s-au aplecat asupra ei din unghiuri de vedere strict tradiționale. Această demonstrație și asigură comentariului critic al lui Dumitru Cerna o suplețe în articulația judecăților de valoare și o anume îngăduință în utilizarea unui limbaj plastic, uneori metaforizant poetic.

Dumitru Cerna se preocupă îndeaproape de traiectoria existențială a poetului Panait Cerna, refăcându-i biografia cu minuțiozitate, chiar cu anume apetit pentru detalierea elementelor pitorești ale locului de baștină, introducând elemente de detaliu etnologic și sociologic, dar și un spirit polemic în privința corectării unor date incerte până acum – mă refer la data nașterii, la componența familiei, la debutul literar etc., toate acestea ca rod al unei documentări temeinice, atât în arhive prăfuite cât și în amintirea consătenilor, a mărturiilor locului, pentru a stabili în cele din urmă adevărul.

Un merit aparte îi revine lui Dumitru Cerna în punerea în circulație a unor texte inedite sau uitate, pur și simplu, prin paginile diferitelor publicații ale vremii, poezii menite a amplifica nu doar sumarul unei posibile ediții de opere, ci și a evantaiului tematic abordat. // Îndeobște, discutarea creației poetice a lui Panait Cerna se face cu aplomb și oarecum din interiorul universului poetic abordat, căutându-se mereu punerea în evidență a acelor note specifice, care-l individualizează pe poet în epocă, dar care asigură și perenitatea liricii sale.

Deosebit de importantă este discuția privind receptarea critică în timp a operei lui Panait Cerna, distingând aici trei perioade aparte: prima, între 1910-1945, cu intervenții semnificative ale unor critici ca Mihail Dragomirescu, Simion Mehedinți, Eugen Lovinescu, Ovid Densusianu, G. Ibrăileanu, Ilarie Chendi, G. Călinescu ș.a., văzând în el mai ales un clasicizant și un „didactic”, după expresia lui Tudor Vianu, dar cu toții recunoscând acea tendință spre „purificarea lirismului” pe care ar fi dobândit-o, cu siguranță, dacă viața i-ar fi îngăduit s-o facă. Cu totul meritorie mi se pare a fi strădania D-lui Dumitru Cerna în a investiga zone obscure ale comentariului critic asupra poetului, în epocă, și depistarea unor lucrări cvasi-necunoscute/necirculate până acum, deci neutilizate de istoria noastră literară. Este vorba de cartea lui Ion I. Cheșcă (*Viața Poetului-Filosof Panait Cerna*, apărută la Tulcea în 1935), nu mai puțin cartea lui Marcello Camilucci, *La Vita e l'opera di Panait Cerna*, apărută la Roma, tot în 1935, de asemenea studiul lui Ioan Lincea, *Poetul Panait Cerna. Cercetare critică* (depistat în *Anuarul Liceului Real nr. 2 din Cernăuți*, în 1926), dar și a unor lucrări apărute în Bulgaria, cum este, mai ales, cea datorată lui Hristo Capitanov, *Panait Stanciof Cerna. Jivot și tvorcestvo*, apărută la Bazargic în 1936.

O a doua etapă a receptării critice a lui Panait Cerna o fixează între anii 1945-1989 când, mai ales în primii ani, poezia acestuia este văzută în linia ei militantă, accentuându-se „solidaritatea organică” a acestuia cu „poporul împilat și exploatat” (I. D. Bălan). Mai nuanțată în latură estetică este interpretarea unor critici și istorici literari ca Dumitru Micu, Ion Rotaru, Mircea Scarlat, Ioana Em. Petrescu ș.a.

În fine, din 1989 și până în prezent, privirile critice sunt cele mai echilibrate și, zice domnia sa, „mai aproape de adevăr”. Sunt menționate intervențiile unor Petru Poantă, Constantin Bejenaru, Dumitru Stan, Marcel Mureșeanu etc. Se analizează apoi, cu pronunțat spirit polemic, edițiile din opera lui Panait Cerna realizate de Valeriu Râpeanu și Ion Dodu Bălan.

Un capitol aparte, foarte bine scris, foarte judicios conceput, este consacrat studiului *Lirica de idei*, al lui Panait Cerna, o dizertație în plan estetic, dezvoltând teza că „a stăpâni ideea nu-i este dat oricui”, cum se exprimă Panait Cerna însuși, și discutând faptul că „cercul cititorilor liricii filosofice este încă foarte mic”, fapt ce nu presupune neapărat că „lirica de idei ar fi o formă de artă de nivel scăzut”, Cerna rămânând consecvent teoriei că „poetul autentic este în stare (...) să dea și ideii o amprentă lirică, cu toate că intropatiei în lirica de idei îi stau considerabil mai mari piedici în drum decât ar fi cazul în poezia lirică obișnuită”.

Mai vreau să menționez o reușită aparte a tezei de doctorat a d-lui Dumitru Cerna, anume capitolul consacrat poeziei de inspirație religioasă a lui Panait Cerna, despre care până acum s-a vorbit puțin și în termeni destul de vagi, domnia sa atrăgând atenția asupra faptului că „iubirea la Panait Cerna are conotație biblică”, întreaga poezie a acestuia stând, de fapt, sub semnul iubirii: iubirea față de aproapele, iubirea față de Dumnezeu, față de ființa îndrăgită, de natură, de dușmani, în fine, de toată omenirea.

Utilizând o bibliografie vastă, ce cuprinde peste două sute de studii și articole parcurse, studiul monografic al d-lui Dumitru Cerna este cea mai completă și cea mai detaliată analiză a operei și vieții lui Panait Cerna, de până acum, constituindu-se într-o lucrare, cu drept cuvânt, referențială, autorul beneficiind de o bună articulare a discursului critic, formulând judecăți de valoare pertinente și obiective, în totul dovedindu-se o cercetare științifică de nivel academic.

(Textul referatului a fost publicat în vol. Dumitru Cerna, *Panait Cerna. Scepticul luminos* [Panait Cerna. *The Bright Sceptic*], Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2009, p. 432-435; ediția a II-a, 2010, p. 443-446; în revista „Steaua Dobrogei [The Star of Dobrudja]”, Tulcea, anul XI, nr. 2-4 (42-44), decembrie 2009, p. 178-180.)

Referatul pentru teza de doctorat Dinu Bălan, *Petru Popescu – Studiu monografic* [Petru Popescu – Monographic Study] – 21.10.2009

Fenomenul diasporei este, fără îndoială, unul de interes major pentru istoria literaturii române, începând cu anul revoluționar 1848 și încă de mai înainte, de la Școala Ardeleană și nu numai. Desigur, într-un studiu aparte ar merita să fie cercetată perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial, până la 1989, perioadă în care numeroși scriitori români au ales calea pribegiei, determinați de condițiile sociale și, mai ales, de cele politice, abuziv restrictive, instaurate în țară de un regim totalitar. Interesant este faptul că majoritatea lor, chiar și aceia care în țările și în literaturile acelor țări de adopție s-au validat la cote de vârf, au simțit nevoia intimă de a se reîntoarce, spiritual vorbind, în sânul culturii naționale din care s-au desprins. Această dorință s-a manifestat mai mult sau mai puțin ostentativ, dar cu mare sinceritate de fiecare dată, semn că rădăcinile nu au fost nicicând retezate. Procesul de receptare critică a lor este complex și deloc lesnicios. El a început încă imediat din anii '90, prin traducerea și tipărirea în limba română a cărților acestora, scrise pe meridianele străinătății, prin comentarea lor în presă și în lucrările importante de sinteză literară, dar pot spune, fără teama de a fi contrazis cu argumente severe, că suntem abia la început, având în vedere cantitatea imensă de literatură scrisă de aceștia în alte limbi. Studii monografice și tematice au fost consacrate unor Vintilă Horia, Aron Cotruș, Emil Cioran, Petru Dumitriu ș.a., ale căror nume încep a se reimpune, reluându-și locul firesc în circuitul valoric național.

Un caz oarecum aparte este cel al lui Petru Popescu, plecat destul de târziu, în anii '70, după ce anunța, în peisajul literar românesc, afirmarea unei personalități cu totul distincte prin originalitatea scrierilor sale ce s-au bucurat de un real succes de critică și de public. Fixarea sa în perimetrul complicat al literaturii americane a fost pentru el o șansă, o provocare și, în același timp, un pariu cu sine însuși – ce s-a dovedit a fi câștigător. A scris și a publicat în SUA o serie de cărți, de romane, care, traduse în limba română, arată că locul pe care îl ocupă acolo, în atenția publicului și a criticii de specialitate, este îndreptățit dar, mai mult, acoperă la noi un segment literar, tematic și ca formă de expunere, aproape deloc cultivat, ca să nu spun că – vorba lui Caragiale – lipsește cu desăvârșire. Tocmai de aceea, necesitatea unei priviri de ansamblu asupra operei (și a vieții) sale, integratoare, se impunea de la sine.

Dinu Bălan, autorul acestei lucrări, este profesor la liceul din Huedin, o localitate mărunță pe hartă, ce pare a ilustra pe deplin formula sadoveniană a locului unde nu se întâmplă nimic. Dar Dinu Bălan mi-a prilejuit revelația de a constata, cu bucurie, că tânăra generație de literați se preocupă intens de trecutul și prezentul literar românesc, altfel decât prin prisma unor prejudecăți politice, fie și doar de politică literară. Cazul fericit a fost că, luând contact cu scriitorul aflat peste Ocean, acesta s-a arătat interesat cu adevărat de realizarea unui atare studiu, promițându-i autorului tot sprijinul necesar, cu informații bibliografice, cu punerea la dispoziție a cărților în limba engleză. Au fost trei ani de studiu și de salahorie literară, în adevărata accepțiune a cuvântului, din partea lui Dinu Bălan, care s-a dovedit, în cele din urmă, a fi un împătimit cercetător literar, ca și un bun comentator, în perspectivă critică, a operei scriitorului Petru Popescu. Studiul are un plan de investigație bine și fidel urmărit și bine susținut analitic, nu mai puțin bogat în relaționări cu alte opere înrudite, cu un discurs critic fluent, cu judecăți de valoare argumentate și demonstrate pe un fond incitant al dezbaterilor teoretice, mai ales privind condiția romanului (literaturii) actuale. Fiecare segment al analizei operelor lui Petru Popescu este, la rândul său, subdivizat în funcție de problematica abordată, ceea ce asigură cărții o anume sprinteneală, așa zice chiar o anumită nervozitate publicistică, eseistică, specifică, de altfel, comentariilor critice americane.

Tenta pronunțat teoretică a demersului analitic pe care îl întreprinde autorul este întru totul binevenită, căci e importantă lămurirea în termeni a oricărei dezbateri. În privința, bunăoară, a încadrării romanelor în sfera romanului popular (*În coasta lui Adam*– thriller,

Revelație pe Amazon– roman de non-ficțiune, *Oaza*– memoir etc.), cu înțelesul de literatură de largă circulație/popularitate, am purtat mai multe discuții, pentru că autorul ține la reabilitarea condiției romanului popular astăzi, având ca argument tocmai creația lui Petru Popescu. N-am căzut de acord în destul de multe puncte de vedere, dar asta nu înseamnă că ar fi trebuit să resping unghiul de interpretare propus de domnia sa. Cu atât mai mult, cu cât demonstrația sa este foarte articulată și se bazează pe numeroase opinii ale unor autori de autoritate în spațiul literar american, după câte îmi dau seama. Demonstrația este bună și o apreciez tocmai prin faptul că ea ar putea deschide, ar putea provoca o discuție serioasă pe această temă.

Cu ce nu mă pot împăca eu, nu neapărat în demonstrația autorului de față, cât în aceea a prea numeroșilor comentatori americani pe care îi aduce în susținerea opticii sale, este faptul că norma estetică este scăpată din vedere aproape fără niciun fel de jenă. Prioritare rămân criteriile vandabilității, ale numărului de cititori, ale încasărilor etc., etc., un factor important jucându-l companiile de presă, publicitare, campaniile de fabricare a bestseller-ului. Îmi aduc aminte câtă vâlvă s-a făcut la vremea respectivă în jurul apariției romanului lui Erich Segal, *Love story*, cu un succes de public fulminant pe toate meridianele lumii, încât *Romeo și Julieta* a lui Shakespeare rămânea ca un biet op întru totul neglijabil. Au trecut anii, a trecut febra propagandei în jurul acestei cărți și azi abia dacă își mai amintește cineva de nuvela modestă a profesorului de limbi clasice, îmi pare, din America. Iar dacă se întâmplă asta, referirea se face la film, care, între noi fie vorba, e mult mai bun decât respectiva nuvelă.

Spun toate acestea pentru simplul motiv că eu văd în literatura lui Petru Popescu, cea la care am avut acces, înainte de toate o literatură care pune probleme de ordin estetic, o literatură ce nu este deloc facilă, în sensul că *Prins* ori *Revelație pe Amazon* nu sunt romane pe care să le cumperi în gară la Cluj și să le citești până la Alba Iulia, după care să le arunci într-un colț de bibliotecă, într-un caz fericit. Într-un loc, în volumul *Între Socrate și Xantipa*, Petru Popescu spune, cu toată îndreptățirea: „Publicul cere carte, noi trebuie să-i dăm carte (...) Valoarea o stabilesc esteții, timpul și fidelitatea publicului. Ca să se aleagă valori, noi trebuie să publicăm mult și de toate felurile”. *Prins*, bunăoară, își asumă fidelitatea publicului. Este, deci, o carte de incontestabilă valoare.

Despre această valoare a scrisului lui Petru Popescu vorbește, de fapt, autorul monografiei de față. Cu alte mijloace, dar ținând seama mereu de preceptele estetice, chiar dacă nedeclarat, el demonstrează valoarea de prim rang a operei lui Petru Popescu. Demersul său este pasionant și pasional. În comentariul său este multă pasiune exegetică și rigoare interpretativă, multă sete de susținere a adevărului literar, căutându-și argumente într-o bibliografie impresionantă, pe care o utilizează ca un veritabil profesionist al criticii literare, cum se anunță a fi. El are metodă de lucru, are limbaj critic, are opțiuni personale – pe care și le argumentează cu aplombul necesar. Din studiul său monografic, profilul scriitorului Petru Popescu se descifrează precis și impunător. Ceea ce nu e puțin lucru.

(Textul referatului a fost publicat ca prefață în vol. *Dinu Bălan, Petru Popescu prins în istorie* [Petru Popescu Entrapped in History], Editura Muzeul Literaturii Române, 2013, p. 5-8.)

Referat asupra lucrării *Ștefan Augustin Doinaș - studiu monografic* [Ștefan Augustin Doinaș - Monographic Study] reprezentând teza de doctorat a doamnei Carmina Tămăzlacaru –
17.02.2010

Una dintre figurile cele mai proeminente ale literaturii noastre de după cel de al doilea război mondial este Ștefan Augustin Doinaș, poet, eseist, traducător și, nu în ultimul rând, omul de direcție, pe durata unei lungi perioade de timp, a revistei *Secolul 20/Secolul 21* - fereastră mereu deschisă spre marile, autenticele valori ale universalității, chiar și în anii de restricții

ideologice ai perioadei totalitarismului. Personalitate complexă așadar, cu o operă amplă și profundă, el a avut, în multe privințe, un destin simptomatic pentru acea categorie de scriitori care au debutat în anii de restriște ai războiului, încrezători încă în posibilitățile lor de a evolua pe coordonatele ideatice ale unei culturi degajată de țeluri manifest misionare, dar al cărui *zbor*, ca să zic așa, a fost deturnat, frânt în bună măsură, de noua zodie socială și politică sub incidențele căreia a intrat țara după încheierea conflagrației mondiale. Format la Universitatea clujeană, aflată în refugiu la Sibiu, avându-i ca mentori spirituali pe Lucian Blaga, D. D. Roșca, Liviu Rusu ș.a., Ștefan Augustin Doinaș a fost unul dintre protagoniștii *Cercului literar*, alături de I. Negoïtescu și Radu Stanca, grupare ce a dat literaturii române, mai apoi, scriitori de primă importanță în actualitate, între care, îi adaug lângă cei trei deja numiți, pe Nicolae Balotă, I. D. Sârbu, Radu Enescu, Cornel Regman, Eta Boeriu și lista poate fi extinsă, fiecare dintre aceștia având o personalitate distinctă și o operă bine conturată, bine definită în parametrii generali ai culturii române actuale. Destinul lui Ștefan Augustin Doinaș a fost unul bulversat și bulversant, purtându-l *de la agonie la extaz*, ca să parafrazez un titlu celebru, el suportând calvarul detenției comuniste dar cunoscând și laurii unei unanime recunoașteri ce l-au urcat, spre sfârșitul vieții, pe băncile academice și parlamentare. E de datoria noastră, în speță a tinerei generații de exegeți literari, să-i evaluăm și să-i decantăm întreaga operă, pentru a-l putea cunoaște și înțelege pe deplin, acum. Demersul doamnei Carmina Tămăzlăcaru, care s-a înscris într-un program de cercetare doctorală cu un studiu monografic asupra vieții și operei lui Ștefan Augustin Doinaș, urmează deplin acest îndemn. Domnia sa este în totul un produs al școlii filologice albauliene - și spun asta fără teama vreunei erori - care s-a dovedit, încă de pe băncile facultății, preocupată temeinic și statornic de fenomenul literar românesc, în special cel actual, absolvind studiile sub semnul coroniței cu lauri, ca să-mi îngădui o exprimare metaforică. A urmat cursurile masterale în cadrul Facultății noastre și s-a înscris apoi pentru o cercetare doctorală tot la Universitatea „1 Decembrie 1918”, cu o propunere ambițioasă, pe care iată, o finalizează azi cu o lucrare de proporții, cu strălucire - spun asta cu toată responsabilitatea și chiar cu mândria de a o fi coordonat - lucrare intitulată *Ștefan Augustin Doinaș - Studiu monografic*. După știința mea este, până la această oră, cea mai amplă și cea mai temeinică, analitică sinteză privind creația ilustrului autor, cu foarte interesante conexiuni și trimiteri spre marea literatură a lumii. Domnia sa - fostă asistentă în cadrul Catedrei noastre de limba și literatura română, actualmente cadru didactic la Stockholm, în Suedia - își conduce demersul cu metodă și rigoare în abordarea comentariului exegetic, având mereu grijă pentru o exprimare cât mai exactă și o interpretare cât mai personală, bazată pe propria atitudine critică în fața unei atari opere de anvergură, preluând însă ori detașându-se, mereu cu demonstrația argumentului în față, opiniile altora care s-au exprimat până acum în legătură cu una sau alta din fațetele personalității creatoare a lui Ștefan Augustin Doinaș.

Structurându-și lucrarea pe XI capitole exegetice, la care se adaugă unul de Bibliografie - vastă și foarte diversă - doamna Carmina Tămăzlăcaru urmează o linie hermeneutică în întreprinderea domniei sale, abordând mai întâi aspectele cotangente ale creației poetice, tocmai în ideea de a pregăti cititorul pentru deplina înțelegere a actului creației ce pare multora dificilă și, poate, prea intelectuală. „Poezia lui Doinaș - spune doctoranda - are un profil savant, aducând o doză de noutate însemnată literaturii naționale. Adevărurile ontologice esențiale sunt parfumate de miresme venind dinspre baladesc, legendă sau mit; transa, visarea sunt teme romantice care, în combinație cu imaginea Antichității clasice greco-latine, spațiu ideal pentru refugiul spiritual, dau naștere unei poezii solare, cerebrale (...) Deși s-a format ca baladist încă de pe «băncile» Cercului Literar de la Sibiu, Ștefan Augustin Doinaș depășește această etichetare, opera sa purtând pecetea unei viziuni universale și a unei deschideri spre diversele genuri și preocupări literare”. Și, mai departe: „Lirica lui Ștefan Augustin Doinaș - poet modern ca atitudine, romantic în simțire și clasic ca formație intelectuală - se individualizează nu neapărat prin inovații poetice, ci prin modelarea personală a unui bagaj cultural uriaș, prin

disciplină artistică, prin precizie, claritate și fermitate, prin luciditate și rațiune, prin vitalitate și magmatică energie lăuntrică, prin dionisiacul imaginației și apolinicul scrisului. Versurile lui Doinaș apar adesea ca ieșite dintr-un laborator de șlefuire, de perfecționare (...) Întâlnim la Doinaș un clasicism esențial cu înclinare spre stăpânirea cuvântului și travaliul creator, spre intelectualizarea emoției și detașare, spre perfecțiune și rațiune, spre armonie și echilibru, spre fotografierea esențelor și exultanța în fața formelor, spre disciplinarea scrisului și rigoare prozodică, spre arhitectural și ermetism, spre solemnitate și abstracțiune, spre un geometrism interior și responsabilizare în procesul de creație, spre nostalgia originilor și a centrului, spre tâlcuirea tainelor supreme ale universului. Acesta este, de fapt, «clasicismul» doinașian”. Iată un portret sintetic al poetului, spre înțelegerea căruia conduc toate cercurile concentrice ale creației sale pe care autoarea studiului le abordează pe rând, cu metodă și rigoare.

Primele două capitole ale tezei urmăresc *reper*, cum zice doctoranda, bio-bibliografice, acordând o atenție aparte perioadei de studii la Sibiu, adică a participării, a implicării lui Ștefan Augustin Doinaș în activitatea *Cercului Literar*. Sunt urmărite aici - dincolo de aspectele generale privind orientarea și strategia literară a *Cercului* - relațiile cu ceilalți membrii dar și cu mentorii lui, adică Lucian Blaga, Liviu Rusu, D. D. Roșca, H. Jacquier, Victor Iancu s.a.

Urmează un alt capitol în care se evaluează, într-o sinteză analitică, dacă mi se îngăduie o asemenea exprimare, contribuția ideatică, în primul rând, a lui Doinaș, la conducerea revistei *Secolul 20*, devenit apoi *Secolul 21*, strategiile sale literare, modul de a gândi și de a realiza un susținut record al literelor românești la mișcarea de idei din lume. Urmează apoi un al patrulea capitol, consacrat *Filosofului culturii*. Aici autoarea studiului monografic intră în detalierea ideilor lui Ștefan Augustin Doinaș, din eseurile acestuia, cu caracter marcat estetic, filosofic, urmărind modul în care scriitorul tratează probleme legate de condiția tragicului în exprimarea actuală, oprindu-se în detaliu analitic asupra modului în care Doinaș abordează și interpretează *fenomenul demonic*, desigur totuși raportat la relația filosofică Goethe - Blaga. Este un capitol extrem de interesant și de util pentru dezbateră ce urmează în capitolul al cincilea, în care Ștefan Augustin Doinaș este analizat ca *Traducător și exeget al poeziei universale*. După cum se poate vedea prea lesne, metoda de abordare analitică a operei lui Ștefan Augustin Doinaș, de către doamna Tămăzlăcaru, este aceea a cercurilor concentrice. În acest capitol dânsa acordă atenție aparte viziunii lui Doinaș asupra condiției traducătorului și mai ales a tehnicii traducerii unei opere literare, poetice în speță, traducere pe care o consideră ca o re-scriere a operei, translatarea unui text literar dintr-o limbă în alta implicând *arta* traducătorului. Doctoranda tratează aparte traducerile din germană, italiană, engleză-americană, spaniolă, sud-americană, fiecare din aceste limbi, fiecare din aceste arii poetice, avându-și particularitățile proprii de care Ștefan Augustin Doinaș ține cont, punându-și la dispoziție talentul dar și rigoarea profesionistului. Un subcapitol aparte, pe care îl consider foarte reușit, este acela în care sunt puse alături, pe două coloane, cele două traduceri ale poemului goethean, *Faust*, în versiunea lui Lucian Blaga și a lui Ștefan Augustin Doinaș. Sunt urmărite subtilitățile de exprimare poetică, de limbă literară a celor doi traducători, și fără a marșa pe tentația vreunui clasament, Carmina Tămăzlăcaru ne face demonstrația că opera celui de la doilea, adică a lui Doinaș, e mai aproape de expresia goetheană, versiunea celui dintâi purtând prea evident marca stilului blagian. În alte două capitole, ample și ele, e luat în discuție eseistul și criticul literar Ștefan Augustin Doinaș, punându-se în evidență capacitatea de sinteză, surprinderea esențialului creației fiecărui poet luat în discuție, indiferent dacă acesta aparține literaturii naționale sau universale. O atenție aparte, în aceste demersuri, doctoranda acordă teoreticianului poeziei care este Doinaș, cel ce consideră poezia ca un act demiurgic, pe linia orfismului ca modalitate de exprimare lirică.

În fine, capitolul cel mai amplu, capitolul al VIII-lea, este consacrat poetului Ștefan Augustin Doinaș. Acesta este analizat și comentat într-un context comparatist, cu accent pe poezia baladescă, pe care o consideră *teatrală și ceremonială*. Tot o discuție într-un halou

comparatist se poartă în legătură cu ciclul psalmilor, făcându-se trimeri la creația Biblică, dar și la psalmii laici, cum ar fi cei arghezieni. Evident, poezia lirică a lui Ștefan Augustin Doinaș îi prilejuiește doctorandei o incursiune de anvergură în lumea ideilor și a temelor practicate de poet, pe care le analizează mereu angajată într-un orizont de receptare al universalității. „Într-o lume căzută pradă degradării - spune exegeta - Ștefan Augustin Doinaș visează valorificarea esenței lăuntrice a omului de azi. Psalmii săi aduc, într-o lume depărtată de izvoare, sufleul enigmelor existențiale și crezul într-o transcendență sigură. Psalmistul de la finele secolului al XX-lea are «gust» pentru sacru și trăiește cu conștiința vie și pregnantă a religiosului. Aspectul strict material, concret, al vieții contemporane este înlocuit la Doinaș cu o profundă dimensiune spirituală. Deși balansarea crezului psalmistului se face, pe de o parte, între unirea sa cu Domnul, prin purificare, asceză, și, pe de altă parte, între mânie și revoltă împotriva Creatorului absent, pasiv, nepăsător, Doinaș se dovedește a fi un inițiat care are abilități ascunse în ceea ce privește raportarea sa individuală la sacru. El trăiește într-un spațiu profan ce conține sacru în esență (...) Este necesar - afirmă Doinaș în deplină conformitate cu gândirea lui Platon - traseul inițiat, pentru a percepe ceea ce e mai presus de material și finit. Regăsim psalmistului multiple asemănări cu «omul peșterii»: ieșirea din lumea strict trupească, observarea atentă și critică a relațiilor din jur - care în opinia Ecclesiastului sunt simple deșertăciuni ce abat sufletul de la calea cea dreaptă și îi blochează înălțarea spre ceresc - și, în final, contactul cu «soarele», văzut simbolic de Platon ca lume a ideilor și cunoaștere absolută. Ștefan Augustin Doinaș este așadar un inițiat, prin tocmai faptul că îl caută pe Dumnezeu, că nu se dă bătut chiar dacă nu primește răspuns de la cel căruia îi înalță rugă și laude, că uneori simte atingerea harului divin și strigă de bucuria contopirii cu Domnul, că extazul sfânt îi transfigurează trup și suflet. El este omul care fuge din peșteră și vede Absolutul (...) este un orfic ce acumulează acel «psyche», văzut ca sălaș al divinității și taină a vieții și a morții (...) este omul care sfios - cu temerea de care amintea Rudolf Otto - merge după divin și tresaltă la orice hierofanie, la orice manifestare a transcendenței în lumea noastră efemeră”.

Am citat atât de mult din lucrarea doamnei Carmina Tămăzlaşaru pentru a pune în evidență cât mai bine limbajul critic format, de care uzitează cercetătoarea, discursul elevat și, mai mult, capacitatea de a se mișca cu dezinvoltură pe meridianele ideatice dintre cele mai generoase, într-un context al climatului poetic universal din totdeauna. Tocmai de aceea, demersul domniei sale este unul de finețe analitică și sintetică, dovedind o bună stăpânire nu doar a subiectului asupra căruia se apleacă, dar și a unei mișcări ideatice din varii unghiuri de abordare a creației literare. Este un studiu doct, metodic și de o bună profesionalitate în domeniul cercetării filologice. Tocmai de aceea consider că lucrarea îndeplinește toate condițiile pentru a putea fi susținută public în vederea obținerii titlului de doctor în științe umaniste (domeniul filologic), pe care consider că îl merită cu prisosință.

Profesorul Constantin Cubleșan a activat și ca referent în comisiile de doctorat în filologie ale altor teze susținute în cadrul UAB. Pentru cele douăzeci și două de teze de doctorat susținute între 2005-2009 nu există date publice referitoare la componența comisiilor de susținere publică. Însă, între 26.06.2009-24.10.2014 îl regăsim pe profesorul Constantin Cubleșan ca referent în cadrul a cincisprezece comisii de susținere a unor teze de doctorat coordonate de colegii domniei sale de Școală Doctorală în cadrul UAB: prof. univ. dr. Mircea Braga (șapte), prof. univ. dr. Ion Buzași (trei), prof. univ. dr. Mircea Popa (cinci).

Teze de doctorat coordonate de prof. univ. dr. Mircea Braga (vezi Bâgiu, 2025):

- 07.04.2010, Lucia-Larissa Popovici (Palea), *Erwin Wittstock. Studiu monografic* [Erwin Wittstock. Monographic study]; publicată: Lucia-Larissa Palea, *Opera Wittstockiană – o metaforă a interculturalității transilvane* [The Wittstockian Work – a Metaphor of Transylvanian Interculturality], Sibiu, Editura Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, 2016, 301 p., ISBN 978-973-153-261-5.

Lector universitar, Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, Sibiu.

https://www.armyacademy.ro/engleza/dhss_staff.php

luciapalea@yahoo.com

- 08.07.2010, Corina Martalogu (Turcu), *Augustin Buzura. Studiu monografic* [Augustin Buzura. Monographic Study];
Profesor titular de limba și literatura română – Colegiul Economic „George Barițiu”, Sibiu
- 20.10.2010, Maria Spătariu, *Reportaj și literatură: disocieri și interferențe în literatura română* [Reportage and Literature: Dissociations and Interferences in Romanian Literature];
Redactor cultură, SC Casa de Presă și Editură Tribuna Sibiu
mariaspatariu@gmail.com
- 09.09.2011, Alina-Valentina Bortoș (Moldovan), *Confruntări thanatice în romanul interbelic* [Thanatic Confrontations in the Interwar Novel];
Profesor titular de limba germană modernă, Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Alba Iulia
alina_moldovan2008@yahoo.com
- 02.07.2012, Amelia-Ioana Todoran (Groza), *Elemente paradigmatică în romanele lui Norman Manea* [Paradigmatic Elements in Norman Manea's Novels];
Profesor limba franceză, Gilbert High School, Lexington District 1, Gilbert, SC, 209803, SUA.
kireina21ro@gmail.com
- 21.09.2012, Liliana-Anemona Matei (Pătrulescu), *Ambiguitatea ca paradigmă în operele lui D. R. Popescu* [Ambiguity as a Paradigm in the Works of D. R. Popescu];
profesor titular limba engleză, Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”, Râmnicu Vâlcea, Jud. Vâlcea.
anemona_matei@yahoo.com
- 24.10.2014, Ariana-Oana Perneac (Covaci), *Coordonate ale imaginarului în proza lui Sorin Titel* [Coordinates of the Imaginary in Sorin Titel's Prose] (vezi Covaci, 2015; Covaci, 2018);
Profesor limba și literatură română, Colegiul Național „C. D. Loga” Caransebeș, Jud. Caraș-Severin.
ariana.covaci@yahoo.com
Teze de doctorat coordonate de prof. univ. dr. Ion Buzăși:
- 02.09.2011: Marcela-Cristina Iuga, *Mit și intertext în literatura pentru copii. Substrat mitologic în proza narativă* [Myth and Intertext in Children's Literature. Mythological Substrate in Narrative Prose];
Profesor de limba engleză, Colegiul Ortodox „Mitropolitul Nicolae Colan”, Cluj-Napoca.
iugamarcela@yahoo.com
- 02.09.2011: Alina-Maria Rusan (Dulău), *Coordonate ale istoriografiei literare blăjene* [Coordinates of the Literary Historiography of Blaj];
Profesor titular limba și literatură română cu gradul didactic I, la Sc. cu Cls. I-VIII „Toma Cocișiu” Blaj, Jud. Alba
alina74dulau@yahoo.com
- 25.10.2012, Dan-Gheorghe Dulău, *Poezia carcerală românească* [Romanian Prison Poetry];
Preot iconom, Parohia Ortodoxă „Sfânta Paraschiva”, Bucerdea-Grânoasă / Profesor de religie, Șc. „Ion Măiorescu”, Bucerdea-Grânoasă, Jud. Alba
alina74dulau@yahoo.com
Teze de doctorat coordonate de prof. univ. dr. Mircea Popa:
- 26.06.2009, Simona Maria Pop, *Adrian Marino: portret în evantai. Monografie* [Adrian Marino: portrait in a fan. Monograph]; publicată: *Simona Maria Pop, Adrian Marino*.

Vârstele devenirii [Adrian Marino. The Ages of Becoming], Cluj-Napoca, Dacia, 2010, 392 p., ISBN 978-973-35-2498-4; *Simona Maria Pop, Adrian Marino. Vârstele devenirii* [Adrian Marino. The Ages of Becoming], Ed. a 2-a, adăugită, Cluj-Napoca, Dacia XXI, 2010, 392 p., ISBN 978-606-8256-41-2.

https://scholar.google.com/scholar?cites=6100241760230023559&as_sdt=2005&scioldt=0,5&hl=ro

team leader și ofițer compliance la o firmă privată franceză

pop.simonamaria@yahoo.fr

- 27.07.2009, Maria Bolea (Holhoș), *Basmul – izvor al cunoașterii* (vezi Holhoș & Holhoș, 2022); publicată în două părți: Maria Holhoș, *Basmul. Lecturi critice*, Cuvânt înainte de Georgeta Orian, Alba Iulia, Editura Aeternitas, 2010, ISBN 978-973-1890-77-7, 203 p.; Maria Holhoș, *Basmul: momente de referință*, Cuvânt înainte de Georgeta Orian, Alba Iulia, Editura Aeternitas, 2012, ISBN 978-606-613-030-1, 183 p.

profesor de Limba și literatura română, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan”, Alba Iulia/Școala cu clasele I-VIII Șard, jud. Alba

holhos_maria@yahoo.com

- 02.07.2010, Sanda-Valeria Moraru, *Literatura exilului românesc de expresie spaniolă: George Uscătescu* [Romanian exile Literature in Spanish: George Uscătescu]; publicată: Sanda-Valeria Moraru, *George Uscătescu – poet și eseist* [George Uscătescu – Poet and Essayist], Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2012, 406 p., ISBN 978-973-595-378-2.

<https://scholar.google.com/citations?user=IOP8v2wAAAAJ&hl=ro&oi=ao>

Conferențiar universitar de limba spaniolă, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.

<https://lett.ubbcluj.ro/departamente/departamentul-de-limbi-si-literaturi-romanice/sanda-moraru/>

sanda.moraru@ubbcluj.ro

- 07.09.2012, Rodica Ioana Marian (Olah), *Constantin Virgil Gheorghiu. Privire monografică* [Constantin Virgil Gheorghiu. Monographic Overview]; Profesor de limba și literatura română, Școala Generală Clasele I-VIII Ideciu de Jos, județul Mureș.

ioanarody@yahoo.com

- 18.10.2012, Carmen-Georgeta Coman (Ardelean), *Hortensia Papadat-Bengescu în contextul romanului european* [Hortensia Papadat-Bengescu in the Context of the European Novel]; publicată: Carmen Georgeta Ardelean, *Hortensia Papadat-Bengescu, „marea europeană” a literaturii române. Pledoarii* [Hortensia Papadat-Bengescu, “The Great European” of Romanian Literature. Pleadings], Cluj-Napoca, Eikon, 2013, 234 p., ISBN 978-973-757-920-1.

Profesor titular de limba și literatura română, Liceul Pedagogic „Gh. Șincai” Zalău, Jud. Sălaj

http://www.uniuneascrititorilor-filialacluj.ro/detalii_membrii_1070_ARDELEAN-Carmen-Georgeta.html

carmen_ardelean1@yahoo.com

Între doctoranzii în privința cărora profesorul Constantin Cubleşan a avut partea sa de contribuție, ca referent, în decernarea titlului de doctor în filologie regăsim: zece profesori din învățământul preuniversitar (de limba și literatura română – 6, de limba engleză – 2, de limba franceză – 1, de limba germană – 1), din județul Alba (trei) și câte unul din județele Caraș-Severin, Cluj, Mureș, Sălaj, Sibiu, Vâlcea și Gilbert, SUA; doi universitari, din Cluj-Napoca și Sibiu; un redactor de cultură, un preot ortodox/profesor de religie, un team leader. Patru dintre

teze au fost ulterior publicate în volum, cartea semnată de *Simona Maria Pop* atrăgând trei citări, iar cea a Sandei-Valeria Moraru – o citare, conform Google Academic.

Redăm în continuare unul dintre referatele întocmite de Prof. univ. dr. Constantin Cubleşan ca referent la susținerea tezelor de doctorat coordonate de colegii de Școală Doctorală ai domniei sale (referat publicat ulterior, pus la dispoziție prin bunăvoința fostului doctorand).

Referat asupra lucrării *Hortensia Papadat-Bengescu în contextul romanului european* [Hortensia Papadat-Bengescu in the Context of the European Novel] reprezentând teza de doctorat a Doamnei Carmen Georgeta Coman (Ardelean) la Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, Conducător științific: Prof. univ. dr. Mircea Popa – 18.10.2012

De la bun început vreau să spun că am fost plăcut surprins de pasiunea cu care doamna Carmen Georgeta Coman (Ardelean) a abordat studiul operei uneia dintre cele mai importante personalități ale scrisului nostru interbelic – Hortensia Papadat-Bengescu. Ba, mai mult. Teza domniei sale este printre puținele, dacă nu cumva chiar singura pe care am citit-o în ultimii ani (și am avut parte de numeroase lecturi ale unor teze de doctorat susținute la mai multe Universități) și care nu atât că propune un unghi de interpretare nou, de ce să nu spunem?, original, dar este structural polemică, domnia sa înțelegând să amendeze opinii mai vechi, unele devenite oarecum tabu, pentru a demonstra că „modernitatea Hortensiei Papadat-Bengescu nu este una în descendența sau pe linia modernității românești ci, mai degrabă, una pe direcția spiritelor literare europene interbelice”. Doctoranda e de-a dreptul revoltată să constate că din punctul de vedere al programelor de învățământ, al elevilor, opera acesteia se plasează într-un „depou al literaturii” române iar din punctul de vedere al criticii și istoriei literare se așează „la categoria «deja citite și deja discutate»”, în ciuda faptului că nu sunt prea multe studiile monografice consacrate ei, aproape toate *păcătuind* printr-o „izolare a operei de biografie”, printr-o „abordare interesată de opera în sine, neglijând mediul din care ea s-a ivit și ambianța familială”, chiar dacă totul e plasat pe coordonatele romanului psihologic european de la acea dată. Doamna Carmen Georgeta Coman (Ardelean) caută să demonstreze, și reușește în cele din urmă, „măsura în care opera e rezultatul prezenței scriitoarei într-un anumit mediu familial sau social, rolul și influența mentalității colective, consecințele formației scriitoarei”. Nu va ocoli, ba dimpotrivă, metodele „criticii sociologice”, privind „faptul literar ca un fapt sociologic”. În altă ordine de idei, domnia sa nu urmărește doar paralelismele cu prozatorii europeni, ci intră în laboratorul de creație al autoarei, exemplificând prin analiza în detaliu a „afinităților electivă”, dimpreună cu analiza „congruențelor existente între componentele acestui laborator”, prin „analiza, în detaliu, a acestora, demonstrând „inițiativa resurecției romanului românesc” pe care o provoacă Hortensia Papadat-Bengescu, căci – spune doctoranda – „europenismul prozei sale constă mai ales în eludarea «caracterului național» și în promovarea unor constante ale umanității europene”.

În universul prozei Hortensiei Papadat-Bengescu, „provincia nu mai e «locul unde nu s-a întâmplat nimic» (...) ci toposul celor care compensează deficitul de existență cu meditația, introspecția, așa cum burghezia bengesciană se debarasează de prototipuri caracterologice deja perimate, evoluând (sau involuând?) într-o capitală dominată de monden, dar și de obsesii și frământări care, de multe ori, transformă narațiunea în introspecție sau în retrospectivă”. Așa se face că doctoranda pune în discuție literatura memorialistică a prozatoarei, a literaturii ei „de frontieră”, a publicisticii și interviurilor, pentru a distinge „mitul conform căruia, spre deosebire de Camil Petrescu sau Liviu Rebreanu, Hortensia Papadat-Bengescu nu a fost preocupată de redactarea unui jurnal de creație sau de o sintetizare a concepțiilor privind literatura” în articole teoretice, ideile ei regăsindu-se copios în intervențiile sale publicistice, deopotrivă în corespondența abundentă cu Garabet Ibrăileanu și Eugen Lovinescu.

Structurată în capitole și subcapitole analitice, până la a fi pedante, lucrarea doamnei Coman (Ardelean) prezintă un nou unghi de vedere asupra unei opere care „depășind sentimentalismul romantic feminin, înglobează creator atât elemente tradiționale cât și elemente moderniste, inovatoare”, dovedindu-se a fi „o operă mai curând de arheolog decât de arhitect”.

În totul se cultivă un discurs eliberat de „antecedente ale criticii”, față de care opune o poziție polemică viguroasă și argumentată. Chiar și acele multe semne de întrebare ce însoțesc titlurile unora dintre capitole și subcapitole – *Romanul – caret pentru minte, inimă sau literatură?*; *Cui îi e frică de poetică marca Hortensia Papadat-Bengescu?*; *Dandy-ul: ipostază a modernității sau a mondenității?* Etc. – atestă tocmai angajamentul autoarei de a da răspunsuri în răspăr anumitor etichete preluate de-a gata de la unul la altul dintre comentatori. E ceea ce de fapt denunță, fără nici un fel de inhibiție: „Ne propunem să demontăm ipoteze comparatiste ce vizează compartimente mai puțin sau deloc analizate”, stabilind dintr-un alt unghi de vedere “interferența cu literatura europeană” a prozei Hortensiei Papadat-Bengescu.

Discursul critic, bine susținut cu argumentele unei bibliografii temeinic asimilate, se constituie adesea în autentice pagini eseistice pe marginea unor idei aflate în dezbateri critică generală.

Lucrarea intitulată *Hortensia Papadat-Bengescu în contextul romanului european* finalizată de doamna Carmen Georgeta Coman (Ardelean) se structurează pe cinci mari paliere de investigație.

În primul capitol, intitulat *Romanul european al secolului al XX-lea. Unitate în diversitate*, sunt sintetizate paradigmele romanului european al secolului, mai ales evoluția lui este urmărită în orientarea spre psihanaliză. Pe acest fundal, doctoranda se oprește un moment pentru a privi (aborda) ceea ce se numește în mode curent prin proza feminină, raportată la care i se prezintă silueta scriitoarei noastre. Dar încă ea va rămâne doar un reper de discuție pentru ca în cel de al doilea capitol, intitulat *Reflexivitate și/sau autoreferențialitate*, să abordeze poezia Hortensiei Papadat-Bengescu, tot din perspective teoretice.

Sub-capitolele au generice eseistice (*Dulcea povară a biografiei*; „*Florile vieții lăuntrice*” sau *voluptatea autocontemplării* etc.) și autoarea desfășoară adevărate pledoarii în favoarea reliefării noutății cu care se prezenta scriitoarea noastră în fața cititorilor și a criticii literare din epocă. Așa bunăoară, în privința tratării ficționale a autobiograficului, Hortensia Papadat-Bengescu este văzută comparativ cu Simone de Beauvoir și doctoranda remarcă faptul că în cazul Hortensiei Papadat-Bengescu se oferă „o imagine integrală, frapantă pe alocuri, a personalității contradictorii a omului și scriitorului (...) rezultatul este că romanul autobiografic, finalitate a împingerii la extrem a viziunii subiective în procesul de concretizare a unei imagini conștiente de sine” devine o „reflectare de sine prin evenimente simbolice care nu alterează, totuși veridicitatea”.

Comentariile teoretice sunt susținute de punctuale descinderi în analiza epicii propriuzise.

Creația nuvelistică, romanescă dar și paginile memorialistice sunt puse sub privirea analistului în cel de al treilea capitol, *Arhitectura romanescă*, o foarte interesantă anatomie a structurilor românești ale Hortensiei Papadat-Bengescu.

Cel de al patrulea capitol, *Interferențe și pseudointerferențe europene: genul proxim și diferența specifică*, abordează în plan comparatist, filiațiile autoarei noastre cu scriitorii europeni ai secolului, punând tematica romanelor sale în contextul problematic al dezbaterilor și experimentărilor din marea literatură a lumii. Este momentul în care discuția se fixează pe conceptul estetic al sincronizării, mult dezbătut în perioada interbelică. „Vehiculat la noi în perioada interbelică – spune doctoranda – conceptul estetic de sincronizare, viza, în concepția lui Camil Petrescu, armonizarea desăvârșită a literaturii cu filosofia și psihologia epocii. De la Proust până la Thomas Mann se poate vorbi de o adevărată invazie a artelor, de la pictură la muzică, trecând prin arhitectură sau sculptură./ Nici Hortensia Papadat-Bengescu nu face rabat

de la moda vremii” dar, „La Hortensia Papadat-Bengescu pasiunea pentru arte e mai degrabă o preferință ce ascunde, în subsidiar, un viciu”, apoi: „ea nu se sfiește să cocheteze, prin personajele-reflector, cu științe precum estetica (mai ales estetica urâtului), filosofia, antropologia, psihologia sau... psihanaliza”. Fiecare din aceste abordări este exemplificată pe larg prin ample desfășurări analitice.

În fine, ultimul capitol, cel de al cincilea, este o interesantă descindere în literatura pe care romanciera nu a încredințat-o tiparului, fie că nu erau finisate opere proiectate, fie că erau simple însemnări de sertar etc., totul contribuind însă la deslușirea personalității inconfundabile a Hortensiei Papadat-Bengescu.

Lucrarea doamnei Carmen Georgeta Coman (Ardelean) pune în evidență o fină cunoscătoare a problematicii literare interbelice la noi și în Europa, în țesătura căreia se descurcă admirabil, mereu incitată de unghiuri inedite de abordare critică pornind de la opera Hortensiei Papadat-Bengescu.

Este o lucrare ce îndeplinește în totul criteriile specifice unei teze doctorale, drept pentru care propun susținerea publică a acesteia, în vederea acordării titlului de doctor în științe filologice, pe care consider că îl merită cu prisosință.

(un fragment din textul referatului a fost publicat pe coperta 4 a vol. Carmen Georgeta Ardelean, *Hortensia Papadat-Bengescu, „marea europeană” a literaturii române. Pledoarii* [Hortensia Papadat-Bengescu, “The Great European” of Romanian Literature. Pleadings], Cluj-Napoca, Eikon, 2013, 234 p., ISBN 978-973-757-920-1.)

Activitatea domnului profesor Constantin Cubleşan în cadrul Școlii Doctorale de Filologie a IOSUD-Alba Iulia pe parcursul a treisprezece ani, între 2004-2017 (de la 65 la 78 de ani!), se relevă astfel a fi fost mai mult decât propice. Și datorită domniei sale a fost posibilă înființarea Școlii Doctorale și funcționarea sa optimă în anii de pionierat și de consolidare. Cel puțin 38 de intelectuali îi datorează, în parte, titlul de doctor în filologie, cercetările respective primind girul profesional al domniei sale. Doisprezece volume au fost publicate ulterior, cu exegeze originale asupra unor subiecte în general prea puțin sau aproape deloc abordate sistematic până la implicarea domniei sale. În mod deosebit remarcăm prezența a 26 de profesori doctori în filologie din învățământul preuniversitar, cărora li se adaugă cinci universitari, sistemul educațional românesc (și nu numai!) beneficiind de experiența dobândită în cercetarea academică a titularilor de posturi, prin implicarea profesionistă, empatică și binevoitoare a profesorului Constantin Cubleşan.

Gratitudinea tuturor, domnule Profesor!

Referințe:

Ardelean, C. G. (2013). *Hortensia Papadat-Bengescu, „marea europeană” a literaturii române. Pledoarii*. [Hortensia Papadat-Bengescu, “The Great European” of Romanian Literature. Pleadings]. Eikon.

Bălan, D. (2013). *Petru Popescu prins în istorie*. [Petru Popescu Entrapped in History]. Editura Muzeul Literaturii Române.

Bâgiu, L.V. (2025). Restitutio (1): doctoranzii profesorului Mircea Braga. Dosar de studiu. *Incursiuni în imaginar 16. Literary adaptations and the imaginary/ L’imaginaire et les adaptations du texte littéraire/ Imaginarul și adaptările textului literar*. Vol. 16. Nr. 1. 361-381.
<https://doi.org/10.29302/InImag.2025.16.1.15>.

- Cerna, D. (2009). *Panait Cerna. Scepticul luminos*. [Panait Cerna. The Bright Sceptic]. Casa Cărții de Știință.
- Chiciudean, G.; Mihăilă, S. (coord.) (2018). *Constantin Cubleșan – 80*. Aeternitas.
- Covaci, A. (2015). Sorin Titel. Repere ale geografiei imaginarului sau dialectica cercului [Sorin Titel. Landmarks on the Geography of the Imaginary or the Dialectics of the Circle]. *Incursiuni în imaginar*, (6), 65-72. <https://doi.org/10.29302/InImag.2015.6.5>
- Covaci, A. (2018). Casa și grădina în proza lui Sorin Titel [The Home and the Garden in the Sorin Titel's Prose]. *Incursiuni în imaginar*, (9), 98-107. <https://doi.org/10.29302/InImag.2018.9.7>
- Cubleșan, C. (2009). *Constantin Cubleșan – 70*. Napoca Star.
- Cubleșan, C. (2014). *Grăbește-te încet : -75- : (interviuri)*. [Hurry Slowly: - 75 - : (interviews)]. prefață de Ilie Rad. Eikon.
- Cubleșan, C. (2024). *Constantin Cubleșan. Eminescologul 85*. [Constantin Cubleșan. The Eminescologist 85]. Casa Cărții de Știință.
- Holhoș, M., Holhoș, A.G. (2022). Creaturi fantastice și dificultățile trecerii unui prag în basmele românești [Supernatural creatures and hardships in surpassing a threshold in Romanian fairy tales]. *Incursiuni în imaginar*, (13), 181-202. <https://doi.org/10.29302/InImag.2022.13.9>
- Mihăilă, S. (2016). Universuri (diz)armonice la Mihai Eminescu. Viziuni exegetice comparatiste [(Dis)Harmonic Universes in Mihai Eminescu's Work. Exegetical and Comparative Views]. *Incursiuni în imaginar*, (7), 179-192. <https://doi.org/10.29302/InImag.2016.7.10>
- Mihăilă, S. (2017). Zoe Dumitrescu-Bușulenga și relațiile identitare ale imaginarului religios în opera lui Mihai Eminescu. [Zoe Dumitrescu Bușulenga and the identity interferences of the religious imaginary in Mihai Eminescu's literary work]. *Incursiuni în imaginar*, (8), 211-231. <https://doi.org/10.29302/InImag.2017.8.9>
- Vîrtan (Pleșa), M.-S. (2015). Octavian Paler – de ce lumea modernă nu mai poate crea mituri? [Octavian Paler – Why the Modern World Cannot Create Myths Anymore?]. *Incursiuni în imaginar*, (6), 207-216. <https://doi.org/10.29302/InImag.2015.6.15>

Sitografie:

<http://doctorate.uab.ro/index.php?pagina=pg&id=109&l=ro>, accesat 21.08.2025.